

Leukemia (verisyöpä)

Lääkärikirja Duodecim

6.9.2022

Veritautien erikoislääkäri Mika Kontro

- Yleistä
- Akuutit leukemiat
- Krooniset leukemiat
- Hoito

Keskeistä

- Leukemiat jaetaan kahteen pääryhmään: akuutteihin ja kroonisiin leukemioihin.
- Leukemiat johtuvat luuytimen solujen perimän muutoksista eli mutaatioista.
- Hoito valitaan leukemian tyypin perusteella.

Yleistä

Leukemia eli verisyöpä johtuu luuytimen valkosolujen esiasteiden muuttumisesta pahanlaatuisiksi syöpäsoluiksi. Leukemiassa ei muodostu yksittäistä kasvainta kuten muissa syöpämuodoissa, vaan syöpäsoluja on kiertävässä veressä ja luuytimessä. Joskus syöpäsoluja kertyy imusolmukkeisiin ja muihin elimiin. Leukemioita on monia eri tyyppisiä.

Akuutit leukemiat

Akuutit leukemiat syntyvät melko nopeasti. Tavallisimmat oireet ovat väsymys, luukivut, verenvuodot ja sitkeät tulehdukset. [Akuuttia leukemiaa](#) on kaksi päämuotoa: myeloinen ja lymfaattinen akuutti leukemia. Leukemiaa esiintyy kaikenikäisillä, myös lapsilla.

Akuuttia leukemiaa hoidetaan usein solunsalpaajahoidolla, jonka yhteydessä saattaa esiintyä vaikeita tulehduksia ja muita ongelmia. Siitä huolimatta hoito kannattaa, sillä ilman hoitoa akuutti leukemia johtaa nopeasti kuolemaan. Osalle potilaista voidaan hoitoon liittää erilaisia täsmähoitoja. Nykyisen hoidon ansiosta elinikää voidaan suuresti pidentää, ja suuri osa potilaista paranee kokonaan.

Krooniset leukemiat

Krooniset leukemiat etenevät hitaasti, ja potilas voi olla pitkään oireeton, vaikka verikokeiden perusteella leukemia on jo havaittavissa. Niitä on kahta päätyyppiä, lymfaattinen ja myeloinen krooninen leukemia.

[Krooninen lymfaattinen leukemia](#) ilmaantuu yleensä yli 50–60 vuoden iässä. Se etenee hitaasti ja on alussa yleensä oireeton, minkä vuoksi taudin epäily herää usein sattumalta verinäytteen yhteydessä. Tyypillinen oire ovat suurentuneet imusolmukkeet kaulalla, kainaloissa tai nivusissa. Oireetonta tai vähäoireista tautia voidaan usein seurata hoidotta.

[Krooninen myeloinen leukemia](#) ilmaantuu yleensä 40–70 vuoden iässä. Nykyään tauti todetaan usein sattumalta, kun selvitetään poikkeavien veriarvojen syitä. Toinen tie diagnoosiin ovat leukemiaan liittyvät oireet, jotka vievät lääkäriin. Krooniseen myelooiseen leukemiaan liittyy yleisoireita, joita ovat väsymys, hikoilu ja laihtuminen.

Hoito

Leukemioiden hoidoista vastaavat veritautien erikoislääkärit eli hematologit. Hoito riippuu leukemian tyypistä ja potilaan muista sairauksista. Akuuteissa leukemioissa hoito aloitetaan usein sairaalassa. Kroonisten leukemioiden hoito tapahtuu nykyään usein poliklinikoilla. Useissa leukemiatyypeissä tautisolukon tiettyjä muutoksia vastaan kehitetyt kohdennetut hoidot ovat parantaneet hoitotuloksia.

Lääkehoidon lisäksi leukemiapotilaat tarvitsevat usein niin sanottuja tukihoitoja, kuten verensiirtoja ja infektioiden hoitoa antibiooteilla.

Katso myös [Syöpäkasvaimet ja suun terveys](#).

Aiemmat kirjoittajat: Sisätautien erikoislääkäri Pertti Mustajoki ja veritautien erikoislääkäri Jonna Salonen

Artikkelin tunnus: dlk00040 (003.021)

© 2023 Kustannus Oy Duodecim